

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД

1164 София, бул. „Цар Борис III“, № 54
централа: 8955 300; тел./факс: 866 16 79
<http://www.srs.justice.bg/>

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

**СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД,
Първо Гражданско отделение,
28 състав, по частно гр. дело №
36321/2024 г.**

Бх. № 504 К
Дата 07.10.24г.

изх. №№ 89425 и 89428/18.09.2024
г.;

*К. г. № 31 / 2024 г.
Обреденни съзв-готварчик:
с. Атанас Семенов
07.10.2024 г.*

До **КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД**
София, бул. „Ал. Дондуков“ № 1

ИСКАНЕ

от Андрей Красимиров Георгиев –
съдия в Софийския районен съд,
председател на 28. състав

за обявяване на противоконсти-
туционност на чл. 133, ал. 2, изр.
второ от Закона за адвокатурата

Уважаеми Конституционни съдии,

Въз основа на Определение № 37680/18.09.2024 г. по частно гражданско дело № 36321/2024 г. на Софийския районен съд, 28. състав, и Определение № 37683/18.09.2024 г. по частно гражданско дело № 36337/2024 г. на Софийския районен съд, 28. състав, отправям до Вас следното искане за обявяване на противоконституционност на законодателни разпоредби:

Мотиви по допустимостта – приложимост на правилото по делото

По посоченото частно гражданско дело Софийският районен съд е сезиран от Адвокатска колегия – София, с искане за издаване на заповед за незабавно изпълнение, с която да бъде събрана наложена на адвокат от същата адвокатска колегия глоба в размер на една минимална работна заплата на основание чл. 133, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата (ЗАДв) за

нарушение на задължението за заплащане на месечни вноски към адвокатската колегия – нарушение по чл. 49, ал. 1 ЗАдв.

Настоящият съдебен състав намира, че правилото на чл. 133, ал. 2, изр. второ ЗАдв относно това, че наложената глоба се заплаща на Адвокатската колегия е противоконституционно, тъй като влияе пряко на непристрастността на наложилия глобата Дисциплинарен съд при Софийската адвокатска колегия, чиито решения освен това не подлежат на съдебен контрол.

По делото е пряко приложима разпоредбата на чл. 133, ал. 2, изр. второ ЗАдв, която установява материалноправната легитимация на Адвокатската колегия да поиска събиране на глобата в своя полза, а освен това са приложими и правилата относно компетентността на органите на адвокатурата да налагат дисциплинарни наказания, като от съвкупния прочит на разпоредбите на чл. 97 ЗАдв, чл. 129 ЗАдв и чл. 130, ал. 2 ЗАдв се установява, че преценката дали има дисциплинарно нарушение на адвокат, който не участва в органите на управление на адвокатурата, се осъществява изцяло от вътрешните органи на адвокатурата и не подлежи на контрол от държавен съд. Последното е основание за преценка дали органът, наложил наказанието, за което се иска от Софийския районен съд да допусне изпълнение, отговаря на стандартите за независим и непристрастен съд, вкл. и във връзка с това, че на практика наложените от същия глоби се събират от организацията, от която той е част и която изплаща и определя възнагажденията на членовете на Дисциплинарния съд на адвокатската колегия. Поради това и двете разпоредби са приложим по делото закон, настоящият съдебен съд смята, че в съвкупност (а първата – и поотделно) не отговарят на закрепения в чл. 4 от Конституцията принцип на правовата държава, и това прави искането до Конституционния съд допустимо.

Макар и делото да е от вида на заповедните производства и да се развива едностранно, като длъжникът може да възрази и да предизвика съдебен процес по съществуването на спора, исканията са допустими и към настоящия момент, защото се иска издаване на заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) – акт, с който съгласно чл. 418, ал. 1 ГПК имуществените права на наказаните адвокати ще бъдат засегнати незабавно, преди те да могат да възразят. Освен това изпълнението на заповедта не подлежи безусловно на спиране при подаване на възражение, като дори и при спиране на изпълнението на заповедта, наложените в изпълнителното производство мерки по ограниченията на правата на наказаните адвокати – запори, възбрани и други, остават в действие до произнасянето на съда в исковия процес по аргумент за противното от чл. 432, ал. 2 ГПК.

Страна по споровете към момента е само **Софийската адвокатска колегия**, с адрес: София, бул. „Тодор Александров“ № 137, ет. 2 – 3, като наказаните адвокати биха станали страна в производството едва след като съдът издаде акта си за решаване на делото по същество – заповедта за незабавно изпълнение.

Фактите, които могат да се установят към момента по делата, са следните:

По частно гражданско дело № 36321/2023 г. с решение от 28.09.2023 г., влязло в сила като необжалвано на 19.10.2023 г., на адвокат от Софийската адвокатска колегия е наложено дисциплинарно наказание „глоба“ в размер на една минимална работна заплата към датата на постановяване на решението, и адвокатът е осъден да плати разноските по дисциплинарното дело. Нарушението, за което е наложено наказанието е незаплащане на месечни вноски към адвокатската колегия за периода от 01.10.2022 г. до 31.12.2022 г.

По частно гражданско дело № 36337/2023 г. с решения от 28.09.-2022 г. и 28.09.2023 г., влезли в сила като необжалвани съответно на 27.10.2022 г. и 19.10.2023 г., на адвокат от Софийската адвокатска колегия са наложени дисциплинарни наказания „глоба“ – с първото решение – в размер на две минимална работна заплата към датата на постановяване на решението, а с второто – също две минимални работни заплати, като адвокатът е осъдена да плати разноските по дисциплинарните дела. Нарушенията, за което са наложени наказанията са незаплащане на месечни вноски към адвокатската колегия за периодите съответно от 01.01.2022 г. до 31.03.2022 г., и от 01.10.2022 г. до 31.12.2022 г.

Мотиви за противоконституционността на атакуваните разпоредби:

Софийската адвокатска колегия иска двамата наказани адвокати да платят наложените глоби на самата нея, тъй като това урежда правилото на чл. 133, ал. 2, изр. второ ЗАдв. Настоящият съдебен състав намира, че това правило показва, че Дисциплинарният съд при Софийската адвокатска колегия не действа като независим съд, който се ръководи само от закона съгласно чл. 117, ал. 2, изр. второ от Конституцията, като са нарушени стандартите, установени от принципа на правовата държава, закрепен в чл. 4, ал. 1 от Конституцията.

Това е така, тъй като от една страна трайната съдебна практика на Върховния касационен съд (ВКС) – Решение № 110/24.04.2015 г. по гражданско дело № 518/2015 г., IV ГО; Решение № 306/01.11.2013 г. по гражданско дело № 1454/2012 г., III ГО; Решение № 85/02.06.2017 г. по

гражданско дело № 5059/2016 г., III ГО, приема, че няма контрол от страна на държавните съдилища върху решенията на дисциплинарните съдилища на адвокатурата, а от друга страна имуществените наказания „глоба“ се заплащат на организацията, от която съдиите в дисциплинарните съдилища на адвокатурата получават заплащане за дейността си – съответната адвокатска колегия, като размерът се определя от органите на тази колегия по решение на самите ѝ членове по аргумент от чл. 82, т. 4 ЗАдв.

Всъщност, този случай не е безпрецедентен – за пръв път той е разгледан в Англия през 17. век по известното дело на д-р Бонам („Dr. Bonham's Case“, *Thomas Bonham v College of Physicians*, 8 Co. Rep. 107, 77 Eng. Rep. 638, 1610), по което Съдът за общите жалби е приел, че орган за управление на дадена професия, създаден със закон, не може да действа като съд за тази професия по всички въпроси, ако наложените от него санкции облагодетелстват членовете на този орган. Основният аргумент е изведен от максимата на естественото право, че „никой не може да бъде съдия по собственото си дело“. последният принцип е безспорен в съдоустройственото и съдопроизводственото право на всички цивилизовани народи и следва да се приеме за част от понятието „правова държава“ по смисъла на чл. 4, ал. 1 от Конституцията, доколкото косвено е закрепен в изискването на чл. 117, ал. 2 от Конституцията съдиите да се придържат само към закона, а не да се ръководят от решаването на делата пред себе си от други съображения.

В случая стандартът за изискванията за безпристрастност в съдилищата, които правораздават (вкл. преценяват дали е извършено дисциплинарно нарушение) в една правова държава съгласно чл. 4, ал. 1 от Конституцията, се установява и от тълкуването на международните актове в областта, по които България е страна – така в Решение № 2/18.02.1998 г. по конституционно дело № 15/1997 г., Решение № 11/30.04.1998 г. по конституционно дело № 10/1998 г., и др. Следователно изискванията за независимост на съда, макар и да не са изведени изрично в Конституцията, а да следват от разпоредбите на чл. 4, ал. 1 и чл. 117, ал. 2, могат да бъдат установени и с помощта на практиката на Европейския съд за правата на човека, тъй като тези изисквания са съответни на въведените с чл. 6, пар. 1 от Конвенцията за правата на човека и основните свободи. По решение, постановено срещу България – *с/у България, жалба № 28417/07, § 55 – 56, 5 април 2018 г.*, Европейският съд за правата на човека е приел, че ако бюджетът на органа, действал като съд, пряко зависи от изхода на дело срещу лице, което е страна по решавания спор, то това е основание да се приеме, че е налице основание за липса на безпристрастност на съда от обективна страна. Това решение отразява и общоприетият принцип в цивилизованите държави, че никой не може да

бъде съдия по дело, по което има интерес от определено решение – *Wałęsa* *s/у* *Полша*, жалба 50849/21, § 180, 23 ноември 2023 г.

В случая глобата, която Дисциплинарният съд на Адвокатската колегия е наложил, се изплаща съгласно чл. 133, ал. 2, изр. второ ЗАДв на самата колегия, а съгласно чл. 114, ал. 1 ЗАДв във връзка с чл. 112, ал. 1 ЗАДв членовете на Висшия дисциплинарен съд се избират също от представители на адвокатите, включително и от колегията, избрала съответния Дисциплинарен съд. Така се получава, че на практика съдиите в дисциплинарните съдилища с присъдените от тях глоби осигуряват основание за допълване на бюджета на адвокатската колегия, която им заплаща за дейността им в дисциплинарните съдилища на адвокатурата, което означава, че е налице сериозно съмнение у обективния наблюдател, че е налице пряк интерес на дисциплинарните съдилища да присъждат по-високи глоби.

В сравнителноправен план също е предвидено, че когато на адвокати може да се налагат имуществени дисциплинарни наказания, крайното решение за това е на орган, в който участват избрани по съответния конституционен ред съдии, или на учреден редовен (общ съд в съответната държава). Така например:

– в § 204, ал. 2, изр. четвърто от германския Федерален правилник за адвокатите (*Bundesrechtsanwaltsordnung*, въпреки името става въпрос за акт, приет по законодателна процедура) е предвидена глоба за адвокати, която се плаща на адвокатските съвети, но съгласно § 100, ал. 1 от същия акт решенията за дисциплинарно наказване подлежат на обжалване пред Федералния върховен съд;

– в § 16, ал. 1 от приетия от федералния парламент на основание § 33 от Правилника за адвокатите (*Rechtsanwaltsordnung*) Дисциплинарен статут за адвокатите и кандидатите за адвокати (*Disciplinarstatut für Rechtsanwälte und Rechtsanwaktsanwärter*) на адвокатите се налагат глоби, които съгласно § 20, ал. 1 от статута се заплащат на колегията, но всички решения могат да се обжалват пред Върховния съд на Австрия съгласно § 46 от статута;

– в чл. 14 от швейцарския Федерален закон за свободното движение на адвокатките и адвокатите (*Bundesgesetz über die Freizügigkeit der Anwältinnen und Anwälte*) на адвокати могат да се налагат глоби, но те се изплащат по бюджетите на административни органи на кантоните, натоварени със събиране на вземания.

В редица други правни системи, където не е предвидено обжалване на налаганите от органите на адвокатурата дисциплинарни наказания пред държавен съд, например:

– в чл. 184, ал. 1 от френския Указ за организиране на адвокатската професия (*Décret No. 91-1197/27.11.1991 organisant la profession d'avocat*);

– в чл. 53 от италианския Закон за нов начин на уреждане на упражняването на адвокатската професия (Legge No. 247/31.12.2012 Nuova disciplina dell'ordinamento della professione forense);

– в чл. 460, ал. 1 от белгийския Правосъден кодекс (Code judiciaire), не е предвидено имуществено дисциплинарно наказание, а само такива, свързани с упражняването на дейността.

Следователно може да се приеме, че в европейските правни традиции също е установено, че налагането на парични глоби, събирани от адвокатурата, без контрол от държавния съд, е недопустимо.

Във връзка с това, доколкото правото на органите на адвокатурата да налагат парични санкции и да искат присъждането им от съда е правомощие от публичен характер, което следва да е уредено в публичноправен акт, и съдът не следва да може да допуска изпълнение на такива решения, следва да се прецени и противоконституционността на приложимия по делото чл. 130, ал. 2 от Закона за адвокатурата, който предвижда необжалваемост на решенията на Дисциплинарните съдилища към адвокатските колегии пред държавен съд.

Тук от значение не са стандартите за правовата държава по принцип, а изричното изискване на българската Конституция правосъдието да се осъществява само от държавните съдилища, определени в Конституцията или създадени със закон – чл. 117, ал. 2 от Конституцията. В практиката си Конституционният съд вече е приемал – в Решение № 6/2008 г. по конституционно дело № 5/2008 г., че е недопустимо правораздавателни функции да се възлагат със закон на орган, различен от съд, като единственото изключение се допуска, когато правораздавателното решение може да се обжалва от съд, създаден по реда на чл. 117 от Конституцията.

Поради това и тази разпоредба следва да се обяви за противоконституционна.

Искане:

Въз основа на изложените по-горе мотиви, уважаеми Конституционни съдии, моля:

1. Да обявите противоконституционността на чл. 133, ал. 2, изр. второ от Закона за адвокатурата, която предвижда, че налаганите на дисциплинарно проявили се адвокати глоби се заплащат в полза на адвокатската им колегия, като противоречаща на чл. 4, ал. 1 от Конституцията, чл. 117, ал. 2 от Конституцията и чл. 119, ал. 1 от Конституцията.

2. Да обявите противоконституционността на чл. 130, ал. 2 от Закона за адвокатурата по отношение на думите „като първа инстанция“ като

противоречаща на чл. чл. 117, ал. 2 от Конституцията и чл. 119, ал. 1 от Конституцията.

Прилагам:

1. Копие от частно гражданско дело № 36321/2024 г., включително и определението за сезиране на Конституционния съд.

2. Копие от частно гражданско дело № 36337/2024 г., включително и определението за сезиране на Конституционния съд.

РАЙОНЕН СЪДИЯ